

Izhaja vsaki dan
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob pondeljkih
ob 9. uri zjutraj.
Pesamične Stevilke se prodajajo po 3 avč (6 stotink)
v mnogih tobakarnih v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici,
Kranju, St. Petru, Šežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu,
Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
Cene oglasov se računajo po vrstah (široki 73 mm, visoke
25 mm); za trgovinske in obrtnike oglase po 20 stot.;
za osmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov
po 50 stot. Malo oznanila po 3 stot. beseda, najmanj pa
po 10 stot. — Ogase sprejema inseratni oddelek uprave
Edinosti. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

S shoda narodno-radikalnega dijaščva v Trstu.

Vseučiliško vprašanje.

(Govo: i Ciril Premrl.)

Vsa notranja politika v Avstriji se
siče v znamenju šolskega vpršanja. Prime-
roma malenkostna stvar, kakor je ona slo-
venskih perelek v Celju, je v stanu stresati
leto za letom državne temelje. In zakaj je
temu tako? Ker vemo in spoznavamo sedaj
bolj nego kdaj preje, da je izobražba ona
moč, ki odločuje v boju za obsta-
nek takoj pri postmčiku, kakor pri sku-
pih, pri narodu. Le izbršen narod more
dandanes ohraniti svojo narodno individuali-
nost, le tak narod se mora meriti v svetovni
konkurenci, le kulturno visoko sto-
ječ narod more napredovati v
narodnoštrem, gospodarskem in
socijalnem oziru. Izbršiti pa se
more narod le, če se mu daje poteka v ma-
terinem jeriku. Zato mora biti šola osnovana
na podlagi materinega jezika. To
vemo dobro mi, to vejo tudi naši na-
rodni nasprotniki. Zato se tako krčevito
branjijo, dati nam slovenskih šol, zato se ne
u-tršijo n b-nega sredstva, naj si bo še
tako barbarske, zato se ne u-tršijo leži in
zavijanja, zato gromadijo krivice na krivico,
zato so globi in slepi za vse. ker govoriti
nam v prid. Naši nasprotniki vejo, da bi
bila zlomljena njih premoč in nih nadvlada
v tistem hpu, ko dobimo svoje šole. Zato se
nam jih branijo dati.

Kakor nam je umljivo stalšte naših
nasprotnikov, ravno tako npravno je, da ne
moremo tega stalšta opravičevati. Ker po-
znamo važnost šole, jo tudi zahtevamo.

Koliko je slovenski narod v več nego
polstoletjem boju dosegel, tega mi skoro ni
treba pripovedovati. Predobro je znano, s
kako roko se nam deli pravice. Pomanj-
ljivo ljudsko življa, nobene slovenske sred-
nje šole, brezuspešen boj za slovensko vse-
učilišče. To je vse!

Govoriti mi je le o zdajnjem. Ker pa
je ljudska in srednja šola ž njim v tesni
vezji, in ker smo strinjam še stvo sploh za or-
gansko celoto, ki se mora sistematično raz-
vijati in izpopolnjevati, budi mi dovoljeno
izreči tudi o tem par besed. Dokler bo us-
teče in tiscče slovenskih otrok brez sloven-
ske ljudske šole, dokler to nudi 3000 slo-
venskih srednješolec brez slovenske gimna-
zije ali realke, tolko česa bo tudi naš boj

PODLISTEK.

Prokletstvo.

ot vseh koncu Avgusta Šenca. — Nadaljeva
in dovršil I. R. Tomič.

Previ M. O.-6.

Hrvoja je slutil, da je dvor poln veli-
kašev, kakor panj čebel, da se pletejo tam
spletke med velikeški radi bodočega kralja.
Zato tudi ni hotel izenačda pasti v to vrve-
nje, da ne bo na poti drugim, a drugi ne
njemu. Hotel se je odpočit. Pred veliko od-
ločbo naj se pamet ohladi. Roki naj bosta
svobodni in najprej treba od daleč izvedeti
maenje boljarov in velikašev.

Za kum Jankovič mu je pripovedal na
širok, kako je kralj umrl in kako da se je
vse naletelo v njegove dvore. Tu da se
ljudje mešajo in cepijo; eni da so za Tvr-
dkoviča, drugi za Dabišo, ali odločitev že ni
padla, ker da žakajo na glavnih stebrov,
kraljevine, njegs — Hrvojo namreč — in
bana Ivaniča in manjih drugih, ki jem da-
ljava in bujno spomladno vreme nista že
dale priti v daljno Sutjesko.

Najtiveje pak pričakujejo tebe, go-
spod ban, je završil Jankovič svoje pripo-
devanje, pa tudi da bi bili zbrani vse go-
spoda bosanske, vendar ne bi smeli nič

za slovensko univerzo brezuspešen. Dežjost Nared, ki je dal svetu toliko učenjakov, države bi bila, da bi nam oskrbela te za-
vode, da bi pokazala enkrat smisel za kul-
turni napredok Jugoslovjanov. Ali tega ni kakor tudi Nemci importirajo na svoje uni-
država pokazala še nikdar. Kratkovidne av-
strijske vlade so med nami podpirale vedno
le tuji živelj — najbrž na škodo državi meščanskih šol. Kdo je temu krv? Nemci
sam — za naš n. imele area še nikdar. in vlade. Kolik hrup navstaja le za par
Kar smo Slovenci sploh dosegli, dosegli ubogih slovenskih paralelk, kako so brasi-
mo z lastnim delom in silo. Če ustavljati meščanskih šol, vkljub mnogim
nismo in dokler si ne izvojujemo enako-
pravnosti v ljudeki in v srednji šoli, če ne
bomo mogli dovesti vlade in državne uprave
do tega, da bi nam ugodila v manjših stava-
reb, tem manjje dovedemo v velikih. Kdor
dela za slovenske ljudske in srednje šole, ta
dela tudi za slovensko vseučilišče. Naša
prva zahteva in predlogi za doseglo sloven-
skega vseučilišča je zboljšanje našega ljud-
ško in srednješolskega stanja.

S tem seveda še ni rečeno, da nimamo
Slovenci pravice do slovenske univerze, ali
da je ne potrebujemo! Nasprotno! Če razumljenju med Hrcati in Srbi in zaželeni
manj se je dosegel storilo za nas, a tem
večjo pravico smemo zahtevati, da se nam
dodessanje krivice popravijo; če dalje se
nam kratijo naše pravice, tem bolj potrebu-
jemo zboljšanja.

Reklo bi se vodo nositi v Savo, če bi
hotel dares na občirno navajati vse argu-
mente, ki govore za slovensko univerzo. Kar
je bilo ste- in stokrat dokazano, tega mi ni
treba vnovič dokazovati. »Vseč. Zbornik«,
ki so ga pred par leti izdelali slovenski vi-
sokošoleci, govoriti dovolj jasno. Ravno tako
nepotrebova, da je lahka in hvaležna naloga
bi bila, ovrgavati vse pomislike, ki jih na-
vajajo proti nam naši nasprotniki.

Pravijo, da nam je premalo, in da bi
imela bodoča slovenska univerza premalo
slušateljev. Jugoslovjanov v tostranski polo-
vici nam je dva milijona, samo slovenskih
bogoslovev, je bilo letos okrog 250, juri-
stov 250, filosofov 202. Akoravno bi jih
nekaj študiralo še dalje na tujih univerzah,
bi imela slovenska v Ljubljani, nko pomin-
jimo, da bi jo obiskovali tudi Hrvate in
Srbi, vendar 600 slušateljev. Te je za začetek
ne potrebova, da je lahka in hvaležna naloga
da bi bila, ovrgavati vse pomislike, ki jih na-
vajajo proti nam naši nasprotniki.

In res: kar je reklo dr. Tresić o tem

sporazumlenju in kakor je z radostjo po-
zdravljata zarza razveseljivi dogodek: to
vse je bilo govorjeno iz sica tudi nam. To
je — je reklo govornik po vsej pravici —

tako znamenit dogodek, da si mu bodo po-
sledice kazale tudi v viski politiki in bo-
največ koristi v nedaljni bodočnosti za Srbe
in za Hrvate. Kaker Hrvatje imajo danes
tudi Srbi v svojem programu vjednoje Dal-
macije s Hrvatsko. Brez vjedinjenja Dal-
macije s Hrvatko bi bilo vsako drugo vjedi-
njenje nemogočno. To bi bil prvi korak, a brez
prvega koraka ni možen drugi, tretji.

Jako ojstro se je obrnil dr. Tresić proti
njim, ki dalmatinske poselane proglašajo za
izdajice, ker so s Srbi skleplili mir. Do takih
klevet jih more dovajati le zaslepljeno stran-
karstvo, ali pa volja za napravljenje uslug
sovražnikom. Strankarstvo pa je ena najbujih
naših ran. Stranka in njeni imeni — je reklo
dr. Tresić in je s tem zekelj prav isto, kar

gospoda bi postali že tev vladarske muhavosti
in maščevanja, istotako kakor so postali
naši bratje, hrvatska gospoda po Šišmanom.
Tako je umoval sam pri sebi gospod
vojvoda, prezričavši roki na hrbitu in hodeči
po sebi gori in dol. Blj je skoro pozabil,
da stoji pred njim dragi kum Pavel, ki je
komaj dřihati smel, samo da ne moti vojvode,
ki se mu ni zdel človek, ampak neko više
bosansko bitje. Hkrati je Hrvoja zasukal
in obrnil oko na neprimičnega si kuma.

Ali vidiš, Pavle moj, se je spustil
vojvoda v krohoten smeh, kako mi je glava
znečana. Skoro bi bil pozabil, da sem v
Trstvenici, v domu svojega dragega prija-
telja in kuma Pavla Jankoviča, tako sem se
bil zglobil, v rasne misli. Daj, reci, dragi
kume, o čem vsa govorila?

Ma, se je začudil Pavel, bilo je
govora med nami o bodočem bosanskem
kralju, kako so velikaši cepijo in kako
narod noče brez tebe izbirati kralja.
Eb, to je samo beseda, je mahnil
Hrvoja z roko.

Ej, dragi gospod kum, bilo je tu
tudi povsem drugačnih besed za-te, in so
kričali na vse glas. Vse sem dobro čul,
ko sem obhujal med gospodo, ki niso niti
zalili, da mi je slavni jušak, vojvoda
Hrvoja kum!

Pa da čujem, kum Pavel kaj so

Naročnina znača
za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 meseci 6 K. — Na
narocne bres dopolnene naročnine se uprava ne ozira.
Vsi dopisi naj se pošljajo na uredništvo lista. Nepravilna
pisma se ne sprejemajo in rekopisi se ne vračajo.
Naročnina, oglase in reklamacije je pošljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Naredni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik
konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija
lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti 4. : 18.
Poštno-krauljenski račun št. 841.652.
TELEFON štev. 1157.

— **II.**

Dr. A. Tresić Pavlić pred svojimi volilci.

II.

Zadnji že smo omenili, da je gosp. dr.
Tresić del svojega poročila pred svojimi vo-
lilci v Hvaru posvetil tudi doseženemu spo-
ravljaju med Hrcati in Srbi in zaželeni
manj se je dosegel storilo za nas, a tem
večjo pravico smemo zahtevati, da se nam
spravi med temi in Italijani.

Prvotno smo bili, kakor kaže že na-
slov tem člankom, namenili govoriti le o tem
poslednjem. Nu, vprašen sporazumlenja med
Srbi in Hrvati je predmet, ki v visoki meri
zanimata nas vseh, počenega tega so pa bila do-
toda izvajanja dr. Tresića toli zanimiva, da
jih bodo naši čitalci gotovo čitali z zani-
manjem. Zato hočemo podati tu najprej —
seveda v glavnih potezah — to, kar je re-
kel govornik o sporazumlenju med obema
bratstvima plemenoma jugoslovenskima.

In res: kar je reklo dr. Tresić o tem
sporazumlenju in kakor je z radostjo po-
zdravljata zarza razveseljivi dogodek: to
vse je bilo govorjeno iz sica tudi nam. To
je — je reklo govornik po vsej pravici —
tako znamenit dogodek, da si mu bodo po-
sledice kazale tudi v viski politiki in bo-
največ koristi v nedaljni bodočnosti za Srbe
in za Hrvate. Kaker Hrvatje imajo danes
tudi Srbi v svojem programu vjednoje Dal-
macije s Hrvatsko. Brez vjedinjenja Dal-
macije s Hrvatko bi bilo vsako drugo vjedi-
njenje nemogočno. To bi bil prvi korak, a brez
prvega koraka ni možen drugi, tretji.

Jako ojstro se je obrnil dr. Tresić proti
njim, ki dalmatinske poselane proglašajo za
izdajice, ker so s Srbi skleplili mir. Do takih
klevet jih more dovajati le zaslepljeno stran-
karstvo, ali pa volja za napravljenje uslug
sovražnikom. Strankarstvo pa je ena najbujih
naših ran. Stranka in njeni imeni — je reklo
dr. Tresić in je s tem zekelj prav isto, kar

— Bilo jih je zbranih kakih trideset,
širideset, samih močnejih plenčev, ki jim
gre glas v polnem zboru kraljevine. Nekateri
njih je rodil ta okoljš, nekateri imajo
svoje gradove pri Sanj, drugi zopet pri Ce-
tni. Torej sami ljudje iz raznih krajev
naše dežele. Stoječi ob strani v dvoriščih
kraljevstva dvora mahali so z glavami in
in rokami, kričajo o tem na vse glas. Ia ko
je večrat tvoje ime, gospod kum, dospelo do
mojega ušesa, približal sem se neopaženo k
gruči, da čujem, kaj se govoriti o mojem
slavnem kumu. Eh, da si čul! Govorili so,
koga da je izvoliti kraljem. Kakor sem ti
reklo. Najprej so se eni razgraveli za Tvr-
dkoviča sinu drugi za Dabišo, pa se je go-
vorilo in krčalo, da bi oglušil. Tedaj se je
pojavil v kolu velik gorjan, bradata grča,
planinski plemič najstarejšega kova, sedeč po
medvedovi obliki in po širokem pesu od
posvetlene krotkovine — pojavil se, pravim,
ta star brad, razmaknil silna laktu, udaril s
trdnim dlanjem po široki sablji, ter je zagrmel
med pravdarje tako-le: Vsak čiganc svojo
kobilu hvali. Vi tu pravite, da ga ni boljega
za kralja od Tvrdkoviča, ta da nas izvleče,
iz blata. Vi drugi pa: Dubiča, Dubiča, Du-
biša! To je človek, ta je mož našega upanja
in zaupanja, ta zatakev vsekakor sa kapo
pero zlatom okovano.

(Pride ře.)

jeljji, se čutimo narveč izvane na najboljši odpor.

O tem prihodajš.

Nemška šola v Rigi na Ruskem.

Društvo »Allgemeine deutsche Schulverein« v Berolinu, ki velik del svojega delovanja in svojih denarnih sredstev posveča vseňemski propagandi v Avstriji, hoče sedaj ustavoviti nemško šolo v Rigi na Ruskem. V — pretvezo so seveda »iskrene prošnje« došle iz Rige.

Da vidimo, da li bo tudi ruska vlada tako kratekvidas ali slepa, da bi morno dopuščala to, da tako agresivna in vojevita organizacija iz pteje države prenaša svoje nevarno delovanje tudi v moje Rusije?!

Taki so ti Nemci! Kjer-koli se nahaja pet Nemcev, zahtevajo od domačinov skrajno gostoljubnost in tolerancijo: hočejo imeti svoja društva, svoje še in popolno svobodo za negovanje in povspodbujanje svoje narodne individualnosti. Na povsem dragačno stališče pa se postavlja tam, kjer so oni, Nemci v večini in imajo moč v rokah. Tam ne pozajajo zakonov tolerance, ne pripoznavajo manjšinam nikake pravice in nikake svobode! Isti Nemci, ki zahtevajo popolno svobodo gibanja tudi tam, kjer so le kolonije, priseljenci, fluktuirajoči element, duše v svojih krajinah vsaki svobodni dih tudi avtohtoni in staroseljenim manjšinam. Ob vsakem znaku narodnega bitstva, ki jih dajo tako manjšine od sebe, uprizarjajo Nemci proti njim nejbrutalnejše gonje. Da imajo n. pr. Nemci v Trstu neštevilno nemških šol za svojo kolonijo, to se jim zdaj naslavne pravice njihova in sko bi kdo le črnhal proti temu, že kriče o neštevilnem proganjaju. Ako so se pa Čehi na Dunaju, kjer jih je na stotisoč, drznili prirediti kako — predpustno veselje v zaprth lokah, o, potem pa bi moral Dunaj po koncu, proti — češki sojig! In glasila na Dunaju gospodarske stenke bruhajo na uboge dunajske Čehi, katerim se ima Dunaj toli neizmerno zahvaliti, ker mu oplojujejo gospodarsko življenje, svoj — »krčanski« smrad!

Taki so ti! Od vsega sveta zahtevajo za-se tolerancijo in gostoljubačnost, sami pa je ne dajo drugim narodom nikjer ter poznamo — kjer jim je le možno — le brutalno silo.

tega glasila: do zadnjega diha svojega in proti — vankomur. Kakor je bil pokojnik plemenit, blag, ljubezljiv kakor človek nasproti ljudem, tako trden, neomajen in neisproses bojevnik je bil pod zastavo, ki so jo bili razvili italijanski duhovniki-rodoljubi njegove dobe. Bolehen, strt na telesu se je pokojnik Karabaić do konca svojega življenja vspenjal kakor ponosen in grčav hrast s tisto svojo ljubezijo do lastnega rodu, ki je bila lastna generaciji dubovnikov iz njegove šole. Danes, ko leži ta vrli mož na mrtvačkem obru, se z ganotjem in pretreseno dušo spominjamamo pogostih razgovorov žnjim, v katerih je izrekal trpko sodbo o danščini — politiki v škofijah tršaško-koperski in poreško-puljski. In menimo, da le počastimo njegov spomin pred hrvačko-slovenskim svetom, ako povemo, da nas je v vsakem pogovoru vspodbujal, naj vstrajamo pogumno v borbi za prava nasrodnega jezika v cerkvi, ker njegovo prečičanje, ki je je pokojnik vedno naglašal, je bilo, da delo njih, ki bi hoteli zatrati to pravo, ne bo na korist cerkve.

In sedaj ga ni več. Zatisnili sta se očesi, ki sta z neopisano milino gledali v svet, obmolnala so usta, ki so govorila vsikdar za resnico in pravico, onemel je za vedno mož, ki je vedno govoril proti krivici, pa bil kričnik kdor-koli, otrpnila je roka, ki je storila toliko dobrega, nehalo je biti plemenito srce, ki je bilo polno žarke ljubezni do slovaka in do svojega rodu in klonila je glave, ki je obile darove svojega uma posvečala sreči ljubljene domovine.

S Karabaićem se pogrešne v grob eden najboljših sinov naroda hrvačkega v našem Primorju. Dala in uspehi življenja pokojnikovega pa bodo poinili častno stran v zgodovini vzdrženja in preporoda Slovanstva v naši Istri. Žalost valed smrti tega moža bo gotovo pravo naredalo žalovanje po naši Istri.

Kakor je bilo blagoslovjeno njegovo delo za narod svoj, tako bodi blagoslovjen odsek njegov spomin med nami!

Pokojni kanonik * Karabaić se je rodil dne 29. novembra 1832 v Pustu na otoku Krku od očeta mu Ivana in matere Marije. Imel je dve sestri in 4 brata. Ljudeško šolo je dovršil v Pustu oziroma Krku, 1.—6. gimnazijalni razred je dovršil na Reki, 7.—8. v Zadru pod ravnateljstvom dra. Puljica. V vseh gimnazijalnih razredih je bil odličen, a v 7. in 8. razredu prvi. Bogoslovje je dovršil v Gorici (1.—3. leto), 4. leto pa v Trstu pod Legatom. Oče mu je z boravimi 300 gld. letne plače izšolal tri sinove. Antonia in Ivana v duhovnika, Mateta v drž. uradnika. Po dovršenih naukih je postal duhovni pomočnik in koralni vikar v Kopru, kjer je ostal eno leto. Iz Kopra je prišel v istensko svojstvu v Trst k sv. Antonu staremu. Leta 1867 je zapustil to službo radi bolezni — 4. leta je bruhal kri. Kasneje je bil katehet pri lovec (Revoltella).

Leta 1870 pa ga je obiskal nepozabni vladika Dobrila v družbi gori imenovanega dra. Puljica ter ga zaprosil, naj prevzame uredništvo »Naše Sloga«. Karabaić je ugodil tej želji in je uredoval »Naše Sloga« od leta 1871 do 1881. (Za njim pa so bili uredniki: dr. Legionja, dr. Dukić in prof. Mandić). Leta 1883 je postal Karabaić kanonik sv. Jeronima v Rimu po smrti ravnatelja dra. Puljica. Po dveh letih se je povrnil v Trst radi bolezni, kjer je bil do svoje smrti katehet in nadšolah v »Albertinum«.

V zaključek naj pripomnimo še, da je imel več svojih sorodnikov, da je bil radodaren pomočnik svoji rodbini in srodom.

Pogreb bo v sredo ob 9/4. uri predpoludne iz ulice Petronio št. 10.

Degedki v Riemanjih. Iz Riemanj nam pišejo: Kakor je bilo že omenjeno v »Edinstvu« smo slavili dne 18. t. m. pri nas žlostno tretjeletnico. Rođenega dne so minola tri leta, od kar imamo pri nas nekako injemanje stanje. A to edino zato, ker nočemo odnesati od svojega prava in se hočemo boriti za nje do skrajnosti. Ob tej priliki nam je došlo izrazov simpatij od raznih strani Trsta in ostalega Primorja. Posebno mil nam je posdrav, došel nam z Dunaja te le vsebine:

»Ob tretjeletnici Vašega neustrašnega boja za svobodo veste, Vam izražamo občudovanje na jeklenosti, s katero nasledujete

svoje vzore. Ne zabite, da je vaša najsvetujejša kakor rečeno, dosedaj še nobene sledi. Steje pravica govoriti s svojim Bojom v svojem jeziku. Zdravnikom.

Dunajski narodno-radikalni dajaki.

Izkreno zahvalo izrekamo iz globine srca vrlim slovenskim akademikom na tem tolažilnem in vspodbujevalnem izrazu simpatije. Verujejo naj nam, da je ta njihov pozdrav uprav oživalno deloval na srca naših vaščanov. Ob enem jih objubljamo, da se njih želja, izražena v brsojavki izpolni: pridno hrvatski tamburaši v narodni nosi. Vetratji hočemo v tem boju, da si izvojemo — mir. Takov mir namreč, ki ne bo več mrtvih, ampak življenje, kakor si ga želi prava slovenska duša. Hvala še žaški mestni bolnišnici.

Večer je bil minolo neštevno v »Konsumnem društvu« v Rojanu. Na eni strani nas je divilo pevsko društvo »Kolo«, ki je po svojih vajah priredilo izlet v Rojan, na drugi pa tamošnje pevsko društvo »Zarja«, vmes pa so udarjali izborao in občinstva je bilo natlačeno — bil je res lep večer za ljubitelje naših pesmi!

Velevažna kirurgična operacija v trdovlju. Predvčerajšnjem popoldne, okoli 4. ure in pol je bil blizu pomola sv. Karola nastal pretep mej dvema t. m. potrdil zakon, ki ga je sklenil deželnki zbor goriški glede uravnave pravnih razmerjev učiteljskega osebja meščanskih in javnih ljudskih šol in pokritja potrebnih šolskega fonda.

Razpisana služba. Na c. kr. okrajnem središču v Sežani je razpisana služba kancelijska v XI. činovnem razredu.

Štrajk v Trbovljah. V Trbovljah je včeraj pričel splošen štrajk. Štrajka 2600 delavcev.

Razveljavljena volitev župana. — V Jesečih je okrajno glavarstvo razveljavilo volitev župana kakor nezakonito izvršeno. Volilci posli so poverjeni komisarju Schitniku.

Slovenskim trgovcem. Prejeli smo: Zadnjem sem se bil počitno vrezal, ko sem v neki notici trdil, da se v Trstu prodajajo nemško-slovenski vozni listi. Kakor sem se pozneje prepričal, sem jaz svoječasno res rabil nemško-slovenske vozne liste, a sem jih vzbobil od zunaj — kar sem bil po manjih letih pozabil. Da poravnam svojo zmoto, sem storil v sporazumljenu z nekaterimi našimi trgovci vse potrebno, da se tržaše našodne trgovce preskrbi z nemško-slovenskimi vozni listi za pošiljatve po Železnicu. Danes ja v Trstu vsem našincem, da je g. Stanič, tobakarnar v ulici Molina piccolo, oskrbel »Vozne liste« in »Brzovozne liste« ter da more postreči z vsakim številom. Pričakovati je od naših trgovcev, obrtačkov in drugega meščanstva, da bodo od sedaj naprej rabili edino le nemško slovenske vozne liste.

Izzemšči imenovanje tobakarno, nima nobena tržaška tobakarna slovensko-nemških vozni listov za olopošiljanje blaga po Železnicah. Ker je gospod Stanič nabavil prvi te tiskovine, je dolžnost nas vseh, da ga podpiramo.

Brejški.

Javna zahvala. Slavni odbor ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metodija v Tretu je blagoslovil oskrbeti 80 ubogih otrok tuk, deške šole z obuvalom, za kar se mu podpisano vodstvo tem potom srčno zahvaljuje v imenu obdarovanih otrok.

Obenem se zahvaljuje neznanemu dobrotniku, ki je daroval sukno in g. A. Štularju, krojaču, ki je napravil zimsko sukojo iz tega blaga nekemu ubožnemu otroku brezplačno.

Bog povrati blagim dobrotnikom! Vodstvo deške ljudske šole družbe sv. Cirila in Metodija pri sv. Jakobu v Trstu.

A. Širok, voditelj.

Iz Batuj pri Črničah nam pišejo: Letos je dobiti izvrstnega vrapčevega vina po zmernih cenah. Kupcem, ki želi obrniti se v našem kraju, gre drage volje na roko naše »Vinarsko in sadarsko društvo«.

V Opatiji je bilo od dne 1. septembra 1905, do izključno 18. januvarja 1906. 7711 oseb. Od 12. januvarja 1906. pa do včetega 18. januvarja je prirastlo 296 oseb. Dne 18. januvarja je bilo navzočih 1043 oseb.

Vlom in tatvina v Riemanjih. V noč med soboto in nedeljo, in sicer popoldno je bil izvršen v Riemanjih drzen vлом zadržen s tatvino. Dosedaj nesnani lopovi so vlovali v urad tamošnje »Posojilnice in hranilnice«.

Tatovi so plečali čez zid na dvorišči in od tu skosi okno v hišo.

S svojim tatinskim orodjem so se lotili blagajne — Wertheimerice. Skušali so prodreti v blagajno na ta način, da bi preverili isto od strani, kakor kažejo vidna znamenja. Ker se jim pa morda to ni posrečilo, skušali so prevrtati blagajno od zgornj. In to se jim je res posrečilo. Odnesli so 267 kron.

Tržaška podružnica kreditnega zavoda je kupila hišo Duma na Novem trgu, načelo, v kateri župan nemudoma prijavil orožnikom.

Sneg in zima. V noči od petka na soboto je po Gorenjskem in Notranjskem zadal do pol metra snega.

Lep zabaven večer je bil minolo neštevno v »Konsumnem društvu« v Rojanu. Na eni strani nas je divilo pevsko društvo »Kolo«, ki je po svojih vajah priredilo izlet v Rojan, na drugi pa tamošnje pevsko društvo »Zarja«, vmes pa so udarjali izborao in občinstva je bilo natlačeno — bil je res lep večer za ljubitelje naših pesmi!

Velevažna kirurgična operacija v Trdovlju. Predvčerajšnjem popoldne, okoli 4. ure in pol je bil blizu pomola sv. Karola nastal pretep mej dvema t. m. potrdil zakon, ki ga je sklenil deželnki zbor goriški glede uravnave pravnih razmerjev učiteljskega osebja meščanskih in javnih ljudskih šol in pokritja potrebnih šolskega fonda.

Razpisana služba. Na c. kr. okrajnem središču v Sežani je razpisana služba kancelijska v XI. činovnem razredu.

Štrajk v Trbovljah. V Trbovljah je včeraj pričel splošen štrajk. Štrajka 2600 delavcev.

Razveljavljena volitev župana. — V Jesečih je okrajno glavarstvo razveljavilo volitev župana kakor nezakonito izvršeno. Volilci posli so poverjeni komisarju Schitniku.

Slovenskim trgovcem. Prejeli smo:

Zadnjem sem se bil počitno vrezal, ko sem v neki notici trdil, da se v Trstu prodajajo nemško-slovenski vozni listi za pošiljatve po Železnicu. Danes ja v Trstu vsem našincem, da je g. Stanič, tobakarnar v ulici Molina piccolo, oskrbel »Vozne liste« in »Brzovozne liste« ter da more postreči z vsakim številom. Pričakovati je od naših trgovcev, obrtačkov in drugega meščanstva, da bodo od sedaj naprej rabili edino le nemško slovenske vozne liste.

Zdravnik sta ranjene odprla prsi in iz istih vzel arce. To je imelo precejšnjo rano, iz katere je obilno tekla kri. Zdravnika sta rano seščila s tremi šivi in potem srce položila nazaj na svoje mesto. Mej to operacijo je bil ranjene popolnoma kakor mrtev: ni dihal in žila mu ni utripala več. Položiv mu pa je zdravnik neštevno energično masiral in isto je začelo v kratkem močnejše in močnejše utripati: kri je zopet pričela polagoma svoj tok, žila je zopet začela vtrpit in ranjene je polagoma pričela dihati: življenje — ki je bilo že izginilo — se je zopet povrnilo vanj. Stanje ranjene je postajalo vedno povoljnje.

Kakor se vidi, se je ta operacija sijajno posrečila, ko je Cavuli že živ. To je tako važna kiruržična operacija in le čestitati treba dru. Dolcettiju, ki jo je izvršil, in dru. Avieniju, ki mu je pri isti pomagal.

Blagajno, o kateri smo poročali včeraj, da so jo neznanzi tatovi ukradli in odnesli iz žganjarskega Koščantina Z popolu, ono blagajno so redarji še predvčerajšnjem predpopoldne ob 11. uri naši v nekem jarku ob novi opaški cesti. Sveda je bila blagajna že prazna.

Požar. Včeraj popoldne, kmalu po 1. uri, je navstsal požar v II. nadstropju skladnišča št. 22 v prosti luki. V prostoru, v katerem je bil navstsal požar, se je nahajalo kakih 1400 svežnjev jute. Pozvani so bili takoj gasilci, ki so prišli nemudoma gasit se štirimi gasilnimi vozovi. Ogenj je pretil tudi v prvem nadstropju nahajajočemu se skladnišču kave tvrdke F. Parisi. Vendari so pa gasilci po trudnolnem delu omejili in slednji, okoli 5. ure zvečer tudi pogassili požar. Od teh 1400 svežnjev jute se pa ni rešil ni eden, kojti kar jih ni upselil ogenj, jih je pa pokvarila voda. Splošna škoda ni bila še cenjena. K požaru je bil prišel tudi novi redarstveni ravnatelj, g. Manussi pl. Montesole.

Škrata je inša 3. leta vsej Številka z mnogo krasnimi izvirnimi podobami in raznovrstnim člankom, med temi »Razmišljavanje rimanskega latinskega župeupravitelja na Silvestrov večer«. — »Škrat« se dobiva v tobakarnah po 10 stotink.

Koledar in vreme. Danes: Zaroka bl. dev. Marije; Vrat slav; Voljica; Jutri: Timotej, škof in mučenec; Ci slav; Milislava. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne +4° Celsius. — Vreme včeraj: omčno, veter.

Društvene vesti in zabave.

Legljonarji, ki se vprizore prihodnjo nedeljo, dne 28. t. m. obetajo biti ena najboljih predstav, kar jih je priredilo naše Dramatično društvo. Gostovala bosta g. Verovšek v ulogi »Ježa«, g. Nučič pa v ulogi »Ferdinand«.

Tržaška podružnica kreditnega zavoda je kupila hišo Duma na Novem trgu,

da jo poruši in za tamčojem mestu zgrad novo palečo. S podiranjem se prične dne 24. avgusta.

Gospodarsko.

Jadranska banka v Trstu v zvezi z vprašanjem slovanskih izseljencev.

Skoro vse trgovina in promet južnih slovanskih pokrajin imata kakor svoje naravno središče tržni trg. Valed tega so veliki gospodarski interesi vseh naših pokrajin, ki se usredčujejo v tem svetovnem pristanišču. Zato jih pa mi nikakor ne snemo zanemariti, ker vsaki napredok našega naroda je v prvi vrsti odvisen od njih.

Da so ti interesi neprecenljive važnosti za naš narodni prosvit, dokazuje dejstvo, s kolikim zanimaljim so v jugoslovenskih deželah vprejeli vest o ustanovitvi »Jadranske banke v Trstu«. Isto je sedaj nabrašla svoj kapital samo od naših ljudi in naših zavodov. Na šelo so jej postavljali samo naši ljudje. Tem je pa zopet naš edino korist, napredek in gospodarski razvoj našega naroda. In v resniči: naš narod je v prvi hip stavljal vse svoje zaupanje v to banko. To zaupanje se pa najlepše in najjasneje zreli v tem, da je imela Jadranska banka v prvih dveh mesecih svojega poslovanja skoraj 20 milijonov krov prometa. Ni dvomiti, da bo morsala v kratek podvojiti svoj kapital.

V zvezi s tlorisno delavnostjo v korist našega naroda, je »Jadranska banka« obrnila svojo pozornost tudi izseljencem iz naših dežel v prekmorske kraje (Ameriko, Afriko, Avstralijo, Novo Zelandijo), na ljudi, ki edajo v daljni svet, da delajo in se trudijo ter storjajo prihranjeni denar odpošiljajo svojim rodbinam. Zasno je, žalibog, da denar, ki ga ti naši ljudje zupavajo nekim destrinim in tudi drugim zvodom, mnogokrat ne prihaja naravnost v domovino, marveč preko ljudi in posredovalcev, ki nas ne poznajo. In tako se dogaja, da se zopet vrča naši takoj, od koder je prišel, mesto da bi ga izročili onemu, komur je bil namejen.

»Jadranska banka« v Trstu načrtava zato osnovati zvezzo z večimi središči v Ameriki in drugod, da bodo naši ljudje zasmogli izgubiti, po eini in z gotovostjo pošiljati svoj denar v domovino. S tem se bodo naši ljudje izgubili nevernosti, ki so jih bili zpostavljeni doslej. Nadejamo se torej, da bo naš narod umel to svrhu. A nadejamo se tudi, da pojdejo tej dobi svrbi na roko vseh upivnejših sinov naših dežel, živečih v Ameriki in v drugih prekomorskih deželah in da bodo oni naše tamčanje rojake opozarjali na ta središča, da bodo isti svoj prihranjeni denar pošiljali preko »Jadranske banke« v Trstu na mesta, ki jih bodo označili, ali da bi ta prihranjeni denar na njihove zahteve ostajal v depozitih pri »Jadranski banke« in je svobodno razpolaganje pošiljatelja.

Dokler se ta organizacija, z katero je treba mnogo česa in velikega stroška, izvede, naj naši ljudje o pošiljanju denarja preko drugih donarnih zavodov vedno izjavljajo in označajo, da se njihov denar mora odpolati na »Jadransko banko« v Trst. Isto bo po prejetem navodilu hitro in točno odpošiljal denar na označena mesta.

Po Trstu. Ljubljana.

Kakor se vidi torej, deluje banka živo na vse strani, kar je menda dalo po voda vesti v listu »Die Zeit«, ki so jo posneli tudi drugi listi, da namreč namerava »Jadranska banka« povišati osnovno glavnico na tri milijone ter istodobno ustanoviti filialko na Dussaju. Ker se nam je čudno zdelo, da izven tržški listi vedo stvari o tej banki, ki jih mi v Trstu nismo dozneli, smo se informirali na kompetentnem mestu ter smo izvedeli, da se do sedaj še ni cesar nis klespal o povisjanju osnovne glavnice, še manje pa o ustanovljenju kakor naj bi boli filialke. »Jadranska banka« ima sedaj z lokalno organizacijo toliko posla, da pač ne utegne mislit na sedaj na filialke. Izlasti je, da bo dajala mnogo posla dostopna ureditv prostorov v novi, te dan zakupljeni h. Š. Prepričani smo pa, da že pride čas, ko bo morala »Jadranska banka« misliti na eno in drugo, toda vse se mora razvijati postopno in brez preseganja.

Za organizacijo naših obrtnikov

Kakor smo že javili je začel izhajati v Ljubljani list pod imenom »Slovenski obrtnik«, g. s. »Doktinske zveze kranjskih obrtnikov«. V drugi svoji številki prispeva

članek pod naslovom »Namen in pomen našega lista«. Iz tega članka podajamo našim čitateljem ta-le izvadek:

»Slovenski obrtnik« je sicer glasilo zvezne kranjskih obrtnih zadrug, toda s tem ni rečeno, da bo delal le za organizacijo kranjskih obrtnikov ter da je bo zanimal le za težaje imenovanih. Nikakor! Njegov namen je zastopati splošne koristi vseh slovenskih obrtnikov delati bodisi v tej ali oni deželi. Nekdo je moral začeti s tem delom in le hvalevredno je, da se je odboru zvezne kranjskih obrtnih zadrug kakor v največji organizaciji slovenskih obrtnikov sprčla ta misel.

Naše stremljenje gre dalje! »Slovenski obrtnik« bo pripravljal pot do splošnega združenja slovenskih obrtnikov: naša misel je, da se tčasoma ustanovi splošno slovensko društvo, v katerem bodo združeni obrtniki vseh slovenskih pokrajin. Z listom bomo vzgojili slovenske občine za to misel in ako to dosežemo, bo veliko storjenega. Tako društvo bo imelo veliko moč, njegov glas bo kaj zasegal pri odločilih faktorjih. Zato vabimo tudi izvenkrajske slovenske obrtnike, da pridejo člansko naš list, da ga razširijo pri stanovskih tovarih in mu pridobivajo načrtovnikov. List naj bo ponos in ljubljeno dete vseh slovenskih obrtnikov, ki bodo po njem dosegli mogočno organizacijo. Nihče se ne more izgovarjati, da list ne zastopa njegovega mišljenja, kajti list bo zastopal edino le mišljenje vseh slovenskih obrtnikov, zastopal bo splošne slovenske obrtniške interese!«

Razne vesti.

Japonski ponos. Zasno je, da vlada v nekaterih severnih pokrajinah Japonske gladi. V združenih državah severne Amerike so pričeli nabirati milodare za stradajoče Japance. Kakor pa javlja sedaj iz Washingtona, je japonska vlada brzojavila svojemu tamošnjemu diplomatičnemu zastopniku, da omenjenih milodarov ne bi mogla vzpreti.

Ameriška dobrodelnost. V minarem letu so bogataši ameriških Zveznih držav dali v dobrodelne svrhe 104.586.452 milijonov dolarjev, leta 1904 pa še 46.296.980 dolarjev. Največ je daroval milijonar Mr. Carnegie, namreč 19.958.780 dolarjev, za njim prihaja John D. Rockefeller, ki je daroval na razne ustanove 11.620.000 dolarjev.

Stoletnica švicarske garde. Te dni slavijo v Vatikanu štiristoletnico, odkar obstoji papeževa »švicarska garda«. Mnoho nedelje je papež v konzistorijalni dvorani daroval sv. mašo, katere so se vdeležili poveljnik grde, častiki, in moštvo, kar ga ni bilo v službi. Ob 10. uri je bila v nemškem Campionato svečana služba božja s cerkvenim govorom. — Švicarsko gardo je ustanovil papec Julij II. leta 1506.

Brzojavne vesti.

Maloruska deputacija pri cesarju.

DUNAJ 22. Cesar je vprejel malorusko deputacijo, sestojecjo iz metropolita Szepickega, dveh škofov in dveh maloruskih poslancev, ki je prišla k cesarju v stvari volilne reforme v Galiciji.

Dr. Unger.

DUNAJ 22. Na današnji splošni avdiciji je bil med drugimi vprejet tudi predsednik državnega sodišča dr. Josip Unger.

Ogrska kriza.

DUNAJ 22. Kor. Wilhelm poroča: Ministrski predsednik baron Fejervary se je včeraj popoludne povrnil v Budimpešto.

BUDIMPEŠTA 22. Ogr. biro poroča: Ministrski predsednik baron Fejervary se poda popoludne na Dunaj. To potovanje ministarskega predsednika je v zvezi z nojnimi odredbami, ki jih je treba ukroniti sbog trgovinskih pogodb.

BUDIMPEŠTA 22. (Ogr. kor. biro). Predsednik neodvisne stranke Fran Kočut je za dan 26. t. m. sklical konferenco parlamentaristov strank, ki naj se posvetujejo o akciji glede podpore rodbin nadomestnih servistov. Predsednik liberalne stranke je odgovoril, da se njegova stranka ne vdeleži konference.

Preosnova črnogorske vojske.

CETINJE 22. Izvedena nova preosnova črnogorske vojske je bila objavljena včeraj v uradnem listu. Osnovanih je 11 pehotnih brigad.

Naslednik Richthofena.

BEROLIN 22. »Nordd. Allg. Zeitung« poroča, da utegne postati naslednik barona

Richthofena kakor državni tajnik vnašnjih stvari pruski odposlanec v Hamburgu pl. Tschirsky in Bögenhoff.

Brezični brzojav.

CETINJE 22. V Podgorici je uveden brezični brzojav po sistemu Marconi.

Cesar — imejitelj španskega pešpolka.

MADRID 22. Dne 27. t. m. se poda princ Asturki na Dunaj in v Monakovo. To potovanje je v zvezi z imenovanjem cesarja Fran Josipa imejiteljem polka Leon in princavladarja bavarskega imejiteljem 5. topniškega polka. Prince izroči med drugim cesarju Fran Josipu album s podobami poveljnika in časnikov polka Leon.

Parlamentarne volitve na Angležem.

LONDON 22. Člani neodvisne dežavne stranke so sklenili osnovati posebno skupino ter se izogibati vsaki identificaciji s katerokoli smerjo libersleev ali pa konservativcev.

Maroška konferenca.

ALGESIRAS 22. (Agence Havas). Konferenca se je sestala danes ob 10. uri pred poludne in je ob 1. uri popoludne še zborovala.

Pogajanja o trgovinski pogodbi med Avstrijo in Srbijo prekinjena.

BELIGRAD 22. (Iz uradnega srbskega virja). Vlada je prejela z Dunaja poročilo, da so pogajanja o trgovinski pogodbi z Avstro-Ogrsko prekinjena. Valed tega odpokliče srbska vlada še danes svoje odposlance na Dunaju.

Eksplozija na brazilijskem parniku.

300 oseb ubitih.

PARIZ 22. (Agence Havas) poroča iz Rio de Janeiro: Na krovu brazilijskega križarja »Aquidabana« se je dogodila v niniči noči v nekem melem pristanišču južno od Rio de Janeiro eksplozija. Ladija se je potopila. Govori se, da je nad 300 oseb izgubilo življenje; le en častnik se je zamogel rešiti.

Dogodki na Rusku.

LIBAVA 22. (Petr. brz. ag.) Kako se govori, je bilo od vojnega sedišča, sestavljenega za Kurlandijo, radi požiganja in ropanja približno 250 oseb ob ojezih na smrt in ustreljenih.

ODESA 22. Na stolnem cerkev je bil izvršen stertat z bombo. Cerkev je poškodvana. Storci so zbežali.

PETROGRAD 22. Vladni list je pričel poročilo tajnih laboratorijs in delavnic za prirejanje bomb, o materijalu, bombah in orožju vseh vrste, ki so jih oblastniki našle od meseca decembra naprej. Iz tega je posneti, kako velike da so bile revolucionarne.

narne priprave. Vsega skup so oblastnije odkrile: 8 laboratorijs in delavnic za bombe, 258 izgotovljenih oziroma neneapoljenih bomb, okoli 2000 funtor smed-uka in nad 4000 funtor dinamita, veliko množico patron, med temi samo na moskovskem kolodovou moskovsko rjezanske železnice 100.000 komadov, v Jekaterinoslavu pa dva vagona, nadalje puške, revolverje in množino rezilnega orožja, en top za signale in v tovarni Pechorov v Moskvi tri zboljšane angleške puške na stroj.

Vsak dan sveže jajca
kakor tudi prve vrste
štajerske perutnine in divjačine
Karl Kumar Trst, ul. delle Acque 20

Sprejemajo se vsakovrstna dela in po posebnih načrtih.
— Ilustriran cenik brezplačno in franko

Tovarna pohištva
— RAFAEL ITALIA —
Velikansko skladišče in razstava
Olšiva in tapetarij
— TRST —
ulica Malcantoni štev. 1
po zelo nizkih cenah.

Tovarna pohištva
Alexander Levi Minzi
ulica Tesa štev. 52, A (lastna hiša).

ZALOGA:
PIAZZA ROSARIO (olsko poslopje).
Cene, da se nihajti nobene konkurenco.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Ilustriran cenik brezplačno in franko

ZAHVALA.
Podpisani se iz globine srca zahvaljujejo na izkazanem sočutstvovanju povodom smrti soprog, sina oziroma oceta in brata

Josipa Klauser
vsem, ki so pomogli k lepo vselejmu sprevodu pokojnika, zlasti gospodom uradnikom c. k. državnih železnic, na darovanju krasnih vencev in na drugih požrtvovnostih.

Obitelji:
Klauser, Stibric in Gomšček.

Serravallo-vo železnato kina vino

za bolehne otroke in rekonvalescente.

Provzroča voljo do jedi, utrujuje želodec in ojačuje organizem.

Priporočeno od najslovedečih zdravnikov v vseh straneh, kadar je treba se po bolezni ojačiti.

Odkrivano s 16 kolajnami na raznih raztavah in z nad 3000 zdravniškimi spričevali.

I. SERRAVALLO

— Erst. —

Tužna srca javljamo svoj rodbini, prijateljem i znancem, da je danas dne 22. siječna blago u Gospodinu preminuo naš preljubljeni ujak dot. stric

Monsignor ANTON KARABAĆ

kanonik hrv. sv. Jeronima v Rimu u. m. itd.

u 74 godini svojeg Bogu ugodnog života nakon kratke ali težke bolesti.

Pogreb će biti u srijedu u 9 1/2 pr. p. iz kuće žalosti, ulica Petronio 10.

TRST, dne 22. siječnja 1906.

za žaljuću rodbinu:
Jvan Maratić, c. i kr. vojni kurat,
Petar Karabać, magister pharmacie, netjaci.

Po pokojnikovo želji ujedno se odklanjam vijenci i ino cvjeće.

